

Copy - Paste

International Performance Art Event

28-29 January 2011 College of Art, New Delhi, India

Japanese Artists:	1. Inder Salim
1 Seiji Shimoda	2. Amitabh Pandey
2 Osamu Kuroda	3. Sushil Kumar
3 Harumi Terao	4. Kaushal Sonkar
4 Meba Kurata	5. Aishwarya sultania
5 Bumpei Suzuki	6. Dhruvadi Wahshat
6 Masaki Hirose	7. Mini Kumari
7 Noriko Horii	8. Ranjit Singh
8 Momo Takahashi	9. Paribartana Mohantay
9 Seiko Kitayama	10 SSARL (group on Face Book)
10 Ryosuke Tanaka	11. Anil Dayanand
11 Yuto Nishioka	12 Sujit Mallick
Guest Artist:	13. Showkat Katju
12 Moohye (Korea)	14. prateek.
13. Silke Kastner (Germany)	15. Sphie and more than 15 students after workshops

NEVER OR NOW International performance art festival in Bergen, Norway. 28th -30th of January 2011 at Bergen Kjott. Noruega. Robert Alda (Norway)

Boogey Boys (Norway)	Maurice Blok (Netherlands/ Finland)	Aileen Campbell (Scotland)
Shannon Cochrane (Canada)	Hege Eriksen (Norway)	Oliver Gather (Germany)
Pedro Gomez-Egana (Colombia/Norway)	Molly Haslund (Danmark)	Moray Hillary (Scotland)
Kurt Johannesen (Norway)	Karen Kiphoff (Canada/ Germany/Norway)	Rita Marhaug (Norway)
Midskills (Norway)	Mimosa Pale (Finland)	Irma Optimist (Finland)
Aine Philips (Ireland)	Greg Pope (England/ Norway)	Peter Rosvik and Hannah Kaihovirta-Rosvik (Finland)
Silje Silden (Norway)	Catherine Street (England/ Scotland)	Tomasz Szrama (Poland/ Finland)
Diane Torr (USA/ Scotland)	Jørgen Træen and Njål Clementsen (Norway)	Roi Vaara (Finland)
Benedicte Våge (Norway)	Gøril Wallin (Norway)	Willem Wilhelmus (Netherlands/ Finland)
Tori Wrånes (Norway)	Mia Øquist (Norway)	

"R.I.T.E.S." - Rooted In The Ephemeral Speak 15th January 2011

The Substation, Theater Singapore, Singapore

Melati Suryodamo [Germany/Indonesia]

Kai Lam [SG]

Lee Wen [SG]

Seelan Pallay [SG]

(forrás: <http://www.geifco.org/actionart>)

PLATEAU 2011

1

Szubjektív előszó

Pár szó az "alapokról".

Annak, hogy belekezdtem ennek a fanzinnek a megírásába több oka is van. Ezek között nem teszek különbséget, nagyjából egyforma súllyal esnek a latba.

A legelső szempont ami magát a gondolatot elindította, az az a tény, hogy a performansz előadások, fesztiválok majdnem nyomtalanul múlnak el. A résztvevők többé kevésbé dokumentálják magukat, - a tapasztalat azt mutatja inkább kevésbé -, szinte mindenki hálásan fogad magáról képet, videót elárulva sokszor utólag azt is, hogy semmije sincs a munkájáról. A szervezők ugyan általában rögzítik az eseményeket valamilyen módon de a lényeg az, hogy az információ legtöbbször megmarad az ott jelentettek körén belül.

Szerencsésebb eset, ha valahol megjelenik egy cikk a történeletről, ilyenkor azonban a cikkíró rendszerint több nap történéseit kénytelen egy-másfél, képekkel tűzdelt oldalba belesűriteni - s az információk mennyisége sokszor hiányérzetet kelt a téma iránt érdeklődőben.

Fontosnak tartom ezért, hogy különösebb kritikai attitűd nélkül, legyen egy leírása az eseményeknek: itt és ekkor, ez és ez így történt. (1)

A másik szempontom szorosan kapcsolatos ez utóbbi írottakkal. Tapasztalatom, hogy egy akció, egy performansz részletesebb leírása milyen inspiráló tud lenni, ötleteket generál, gondolati távlatokat nyit meg. (Nemegyszer rajtakaptam magam azon, hogy nézve egy videót vagy olvasva egy leírást "feltaláltam" azt amit azután néhány másodperc múlva megvalósítva láttam.)

A harmadik szempont már csak egy kis adalék a fentiekhez. Performanszról szóló "dolgokat" úgy kell összevadászni, a szórványos publikációk a legkülönbözőbb helyeken (Magyar Műhely, Balkon, Új Művészet, Napút, Új Szó, internetes blogok stb) jelennek meg, más esetben könyvben (2) és jó ha tud az ember egyáltalán ezekről a publikációkról.

Ezért tehát deklaráltan az amatőr "újságíró" státuszában, az erre engedélyt adó fanzin formai keretei közt kísérletet teszek arra, hogy egyrészt beszámoljak azokról az eseményekről melyeken én is részt vettem vagy veszek, másfelől pedig más performanszokról melyekről hírt, esetleg beszámolót, meghívót, videót stb. kapok.

Azt talán mondanom sem kell, hogy szívesen fogadok írást, netán kritikát, illusztrációt, fotót, rajzot bárkitől, tehát hajrá!

Mivel a újság magán-házi-barkács kiadás így honorárium sincsen – majd lesz, ha lenyomtuk az Art In America-t :) .

Minden kéziratot megőrziünk és rögtön vissza is küldünk – így egyszerre.

Hogy hogyan? Vannak még csodák.

1/ Köz hely számba megy az a tény, hogy a 60-as 70-es évek underground, avantgarde történéseinek ma már forrásértékű leírását adják a különböző ügynöki jelentések.

2/ pl. Szombathy Bálint: Marék homokot szorongatva

Tartalom

2	Szubjektív előszó
4	Transart Communications 2010
11	Kántor István - Budapest 2010.08.28. (fotók)
12	XI. Nemzetközi szabadtéri installációs kiállítás és akcióművészet - Baja 2010
14	Beszélgetés Kovács István performerrel
17	Forgács Miklós: Performer szerint a világ
19	Hírek
20	Copy-Paste

a borítón : Martin Zet

Plateau - plató - fennsík - magasság

Nem hegy és nem alföld. Egyik sem vagy épp mindkettő - köztes állapot. A tér kitárulkozása. Színpad. Leszállás és felemelkedés. Elrugaszkodás. Pihenő. "Inneni-onnaniság"

Plateau live-art'zine :: Dénes Imre, 06 30 20 27 324 fax: 06 29 411 794 , HU-2200 Monor, Váci M.u.34. mail: denes.imre@mail.datanet.hu

TRANSART COMMUNICATIONS 2010 NOVE ZAMKY (ÉRSEKÚJVÁR) SK 2010.09.03-04.

2010 szeptember 3-án feltámadt hamvaiból a Transart Communications Fesztivál Érsekújváron. Juhász R. Józsefet azaz Rökkót ismerve tudható volt, hogy a hamu alatt parázsló tűz nem alszik ki végleg, azt azonban sejteni sem lehetett, hogy az évek óta tartó szünet meddig tart. Jelentem eddig tartott.

A nemzetközi fesztiválra Myanmartól Mexikóig több ország performere kapott meghívást. Rökkó ez alkalommal a város közösségi tereire koncentrált, így a meghíváskor mindössze egy feltételt szabott, a performanszt utcán, téren, a városban bárhol de nem négy fal között kell előadni – tehát az emberek, a járókelők között.

Akkor hát lássuk mi is történt ebben a két napban.

Az első nap (péntek) a város főterén telt. Ez a főter a templom, az áruház, a művelődési ház és egy kis park hosszú négyszögében terül el szökőkúttal, szoborral közepén, Érsekújvár lakóinak kedvelt sétáló, találkozó, pihenő helye, innentől kezdve sokaknak bizonyára talányos élmények emlékeztetője is.

A rövid megnyitó (Juhász R. József, Németh Ilona) után kezdetét vette a fesztivál. Egymás után kezdődtek a különböző időtartamú előadások így aztán előfordult hogy egyszerre 2-3 akció is zajlott a téren.

Szombathy Bálint (Magyarország, Szerbia) szovjetzászlós szendvicsemberként járta a teret, elől magyar, hátán pedig szlovák nyelvű "Emlékezz" felirattal utalt a nem is olyan régmúltra. A többértelmű felszólítás élénk reagálásokat váltott ki az arra sétálókból ki-ki habitusa, múltbéli vagy mostani elkötelezettsége vagy csak egyszerűen értelmezése szerint reagált.

Nieves Correa (Spanyolország) önmagát zárójelbe téve egy szelíd ajándékozó gesztussal másoknak is felkínálta ezt a lehetőséget. Fehér pólóján elől és hátul zárójel melyek őt magát fogták közre. Kis kosárával járta a teret melyből borítékkal kínálta az embereket. A borítékban papír volt zárójelbe tett három ponttal.

Nyan Lin Thet

(Myanmar/Burma) mezítláb, majdnem meztelenül helyben futott mintegy két és fél órán át. Azaz látszólag egy helyben, futás közben ugyanis nagyon lassan és így csak idővel észrevehető módon hátrált. Időnként felkiáltott "Happy New Year!". élénk válaszokat váltva ki a közelben ülőkből. Előfordult az is hogy egy társaság odaállt mellé és együtt futott vele – helyben.

Elvira Santamaria Torres (Mexikó) hártvavékony takarófóliát vett elő, előadását a fólia tüneményes sziporkázó könnyű lebegésének és a szél játékanak kettősére alapozta. A szél segítségével bontotta ki a fóliát és irányítva-alkalmazkodva tartotta azt. A lebegő fólia hol zászoló volt, hol vitorla hol pedig a kínai festmények repülő figuráinak ezúttal áttetsző drapériája. Ezután vízzel telt nylon zacskókból vízköröket rajzolt a tér burkolatának négyszögeibe.

Juhász R. József, Rökkó (Szlovákia) teljes bűvárfelszerelésben gps-el a kezében vezet keresett a városi környezetben. Uszonyain nehézkesen haladva körbejárta a teret kitartóan keresve a vizet melyet végül meg is talált azonban hiába: a szökőkút alkalmatlan volt arra, hogy bűvár mivolta kiteljesedjen. Tovább kellett folytatnia a keresést. Performanszának címe: "Városi bűvár" a paranormális sporttevékenységek sorozatból.

Menet Workshop : Linda van Dalen, Daniel Dida, Matej Ivan, Jozef Pollak (Szlovákia). Ők a klasszikus pohár/konzervdoboz-spárga telefonnal majdnem a fél teret behálózták, kezdetben egymással később a nézőkkel is kommunikálva, telefonálva.

Dénes Imre (Magyarország) "Pelyva" című előadásában egy tálcán búzát fel-feldobálva járta a teret, megállva egyes nézők vagy sétálók előtt s mintegy személyre szólóan nekik tisztította meg a búzát a pelyvától. Alkalmi partnereinek egy kis zacskó búzát adott emlékül. Végül a megtisztított búzát óvatosan kiöntötte a földre és gallyakból védőburkot épített köréje.

Lenka Klodova (Csehország) alapötlete az a felismerés hogy az Európai Uniónak pont annyi tagállama van jelenleg, mint ahány testnyílása egy embernek. A performansz "Egy test vagyunk az Európai Unióban" mondat földre írásával kezdődött, majd pálcikás zászlókat vett elő és minden testnyílásába egy-egy ország zászlaját dugta. Így próbált aztán haladni mint eleven Európa, ami nem volt könnyű ügy, hogy a zászlócskák azért a helyükön is maradjanak.

Martin Zet (Csehország) előadása szinte észrevétlen kezdődött, aki rá figyelt ekkor, azt hitte: még csak a helyet keresi ahol majd akciózik. Megállt a tér egy pontján, a felhők mögül előbukkanó napot várva arcát az ég felé emelte, néha jegyzetelt valamit. Egyszer csak határozott léptekkel elment és hozott egy színpadi lépcsőt. Arra mint egy kis pódiumra fellépett arcát a már tényleg előbújt nap felé fordítva sokáig mozdulatlanul állt majd hirtelen a "lépcsópódiumot" a földre fektette maga is elé feküdt (fekve állt ha lehet ezt mondani) az előbbi jelenet 90 fokos elforgatásaként. A pódiumon állás egyszerre volt szónokias és egy várakozó, indulás előtti állapot, nekem inkább ez utóbbi, a végső helyzet pedig a kudarcé.

Mphilms Summer Workshop 2010 (Juhász Katalin, Kovács Krisztián, Papp Vanda, Ivana Sujova). Csoportos performanszok táblás felvonulás volt a táblákon szlovák nyelvű feliratokkal, mint például "Adj egy esélyt", "Add a kezéd".

Másnap, szombaton (azaz piacnapon!) a nyüzsgő városi piacon folytatódott a fesztivál. A főtérrel ellentétben itt egy viszonylag szűk területen gyakorlatilag testközelben történt minden, az árusok standjai előtt, esetleg egy üres stand mögött kétoldalt árusokkal vagy pedig a sorok közt járkálva.

Szombathy Bálint ez alkalommal is szendvicsemerként sétált, a csehszlovák nemzeti zászló felett magyar és szlovák nyelvű feliratok hirdették az emlékezés fontosságát. "Nem most kell emlékezni! Hanem majd októberben" mondta Bálintnak egy vásárló aki feltehetőleg még a régi rendszer szerint gondolkodott.

Nieves Correa lencsét válogatott. Szlovákiában kapható sokszínű lencse. Egy üres standon ilyen színes lencse nagy halmát kezdte színek szerint szétválogatni. A sziszifuszi munkát mély megértéssel nézték a piacon vásárló háziasszonyok. A szomszéd paprikaárus pedig kifejtette elméletét arról mit fog csinálni a művész ha végzett a szétválogatással "biztosan újra összekeveri", és elhangzottak az Európa és a sokszínűség szavak is.

Kovács István (Magyarország) elfoglalt egy üres standot. Arcára átlátszó cellulus szalagokat ragasztott több rétegben. Amikor a ragasztás elég vastag volt lefejtette arcáról és az áttetsző maszkot kitette maga elé a pultra. Majd hosszadalmas és aprólékos munkával ezt még 5-6-szor elismételte. Az erős ragasztó kikezdte a bőrét, a maszkok leválasztása egyre fájdalmasabbá vált, s a gondolatsor ami őt nézve elindult bennünk, a fájdalom láttán újabb gellert kapott. Végül a maszkok ott sorakoztak a pulton, akkor az ember aki a maszkok mögött állt egyenként kinyújtotta azokat a nézők felé, felkínálta nekik míg csak el nem fogytak. Ezután egy krómózott lámpaernyőt (mely így egyszerre volt kalap és glória) fejére téve elment onnan.

Szendvicsember nem csak Bálint volt ez alkalommal. **Nyan Lin Htet** is ezen a módon szólította meg az embereket segítőivel. Mindannyian kétnyelvű szlovák-angol táblákkal járták a piacot. A táblákon pedig ez állt: "Nagyon óvatosnak kell lennünk ezekben a napokban".

Egy bezárt bódé előtt **Dénes Imre** adta elő "Oldskool" című performanszát. Szülőktől, nagyszülőktől, dédszülőktől rámaradt, az időtől és a használattól meggyötört tárgyakat (kis falóra, mérőedény, vágódeszka stb.) mutatott fel a Vera Muhinová-tól ismert heroikus pózban, körbehordozta őket majd egy szőnyegre akkurátosan egyenként letéve bűzát öntött melléjük arra pedig meggyújtott mécseset helyezett. Ezután minden bűzahalomról egy-egy szem bűzát tett a szájába és két légyecsapóval egy remélt tudás vagy felismerés szenteltvizét hintette az összegyűlt nézőkre.

fotó: Kovács István

Rokkó teljes bűvárfelszerelésében a piacon is vizet keresett, itt azonban végképp nem talált. A piacozók azonban biztos még sokáig emlegetik a megjelent bűvárt aki uszonyával, bűvárszemüvegben, a légzőkészülék kísérteties hangjával és az idegen közegben mozgók esetlenségével haladt a sorok között.

Michal Murin (Szlovákia) akciója habár részben ott zajlott a piacon, kevésbé az utca emberének inkább a fesztivál résztvevőinek valamint legfőképpen a helyi kulturális élet egyes szereplőinek szolt. A fesztivál résztvevőitől kért egy tárgyat – bármilyet - "örökre", azokat egymáshoz ragasztotta cellulxal míg végül egy gömbformát kapott. (Én egy légyecsapót adtam, volt aki bankkártyát, térképet, öngyújtót stb.). A gyűjtés végül egész nap tartott.

Az összeragasztott tárgyhalmazt (melyben így minden résztvevő benne volt) a nap végén egy adományozó s egyben elfogadó levél kíséretében átadta a helyi galéria képviselőjének. Mint megtudtuk a nemzetközi hírű performansz fesztivál és a galéria hosszú ideje párhuzamosan él egymás mellett különösebb kapcsolat nélkül, holott talán a közös munka gyümölcsöző is lehetne. Ebbe az irányba tett egy lépést Murin, az ajándék elfogadtatott, a performerek pedig így jelképesen bevonultak a galériába.

Peter Kalmus (Szlovákia) a piac italos bódéjának NYITVA feliratát öltötte magára és úgy sétált a piacon.

Egyszer minden piac bezár, így volt ez Érsekújváron is. Délután a fesztivál ismét a főtéren folytatódott.

Jaro Košš (Szlovákia) és **Kovács István** (Magyarország) közös előadása a két ország szomszédságát írta le találó képekkel és egy reményteljes befejezéssel.

Két fa közé kifeszített fólia két oldalán üldögél a két szomszéd, úgy tűnik jóban vannak. Ám a saját szemetét mindegyik a másik telkére tolja át és kezdődik a perpatvar kezdetben csak csúfolódásokkal, "bemutatókkal" később azonban már szándékosan a másiknak ártó cselekedetekkel. Közben sorra levetik ruháikat míg végül ott marakodnak egy szál nemzeti zászlóba öltözten.

Aztán egy-egy talicska földdel a főtér küzdőterére rontanak, ott kakaskodnak egymással. Ijesztgetés, egymás óvatos kerülgetése de közben mégis az erő fitogtatása, ez eltart egy ideig, de látni, hogy az össze-csapás nem kerülhető el. Az ütközésben mindkét talicska kiborul a földek össze-keverednek, kétségbeesett harc folyik minél több föld megszerzéséért. A harc hevében a zászlók leoldódnak, és ott van két egyformán meztelen ember az összekuszált földkupacban. Idővel megszületik a felismerés: nem a harcnak, hanem az együttműködésnek van jövője. Kiderül cserepek is vannak a földben, a föld a cserepekbe, a földbe pedig az eddig a szájukban tartott gabonamagvak kerülnek. És a nézők kapnak egy-egy cserepet az előadóktól.

Szűcs Enikő (Szlovákia) hosszú ideje nem akciózott. Készülődésében érezhető volt az újrakezdés izgalma. Szűcs posztamenseket állított fel a téren két sorban. A posztamensek tövéhez egy-egy pár cipőt rakott (oly módon, hogy azokban ment oda), az agyonhasznált s így személyessé vált férfi és női cipők esendő kiszolgáltatottságban lapultak a földhöz a nagy térben. A posztamenszerekre pedig fagyasztott baromfi csomagokat tett. Minden csomag egy táblát kapott egy-egy női névvel: Danae, Norma Jane, Venus, Louise stb. Végül felvette az utolsó használt cipőt kézbe vett egy fagyasztott testet és eleven posztamensként feltartotta azt. Ez a csomag pedig a The End nevet viselte.

Valentin Torrens (Spanyolország) fekete ruhában állt a járdán, egyik keze egy csomagba rejtve, szemén több, a nappali alvásnál használatos szemellenző. Szabad kezével lassan lehúzta a csomag borítóját és láthatóvá vált, egy pankrátor álarc. Különféle kézmozdulatokkal, hol az álarcra hol saját szemére mutatva egyenként levette a szemellenzőket az utolsót kivéve. A pankrátor álarc szájából lassan egy

hosszú hosszú fóliát húzott elő ezt a végét a saját szájába tette, majd a még kihúzott fóliával először fejét burkolta be, végül a teste köré tekerte. Vigyázással állt kis ideig majd szabad kezével levette a másiktól az álarcot és ekkor láthatóvá vált hogy az a halál keze -legalábbis a cikkíró olvasatában.

Az **Mphilms Summer Workshop 2010** "4 elem" című csoportos performanszában a föld, a tűz, a víz és a levegő jelent meg, szemléletesen.

Nyan Lin Htet az eső miatt egy kis teremben tartotta meg előadását melyben érzékletesen és szívszorítóan ábrázolta hazája fojtogató politikai légkörét. Törökülésben a földre ült és miközben egy madzagot tekert folyamatosan a nyakára egy mondatot ismételt: Várni (kell) egy boldog befejezésre újra és újra, különben sohasem lesz vége... Sokasodik madzag a torok körül, elcsuklik a hang, egyre kevesebb levegőt kap az előadó... Végül szájába tette az egész maradék gombolyagot, ekkor felcsendült egy kommersz dal, a változásról énekeltek benne, a performer pedig a ritmusra mozogva, ülve, félig megfojtottan "járja" a béklyóba vert remény táncát.

Az este folyamán **Lenka Klodova** befejezte a még napközben elkezdett akcióját melyben egy Érsekújvár térképpel járta az utcákat és megkért járókelőket (este pedig a fesztivál helyi résztvevőit) jelöljék be a térképen azt a helyet ahol szerelmeskedtek valamikor. A térkép adalék lesz egy későbbi projektjéhez.

A fesztivál programjának része volt még **Németh Ilona** "NZ Public Art" című munkája, **Prikler Mátyás** "Köszönöm, jól", **Marek Sulik** "Magdaléna Robinson utazása" című filmje, valamint a **White Days** és az **Ahad & Fajak & Hautzinger trió** koncertjei.

A professzionális szervezés és az ugyanakkor jelenlévő gondoskodó családias légkör biztos vagyok benne mindannyiunk számára emlékezetessé tette ezt a két napot és remélhetőleg Érsekújvár lakóinak is a produkciókat.

Kántor István (Monty Cantsin) 2010.08.28. Budapest

A performanszról következő számunkban írunk.

XI. Nemzetközi szabadtéri installációs kiállítás és akcióművészet Baja, 2010.IX.17-19.

A Transart Communications-hoz hasonlóan a bajai Sziget Nemzetközi Installációs és Performansz fesztivál is több év kihagyás után került az idén újra megrendezésre.

Hagyományosan a fesztivál három napjából az első kettő az érzés, készülődés és az installációk építésének jegyében telik, a harmadik pedig az installációk bemutatásának és performanszok előadásának napja

A fesztivál minden alkalommal hívószóval indul, ez alkalommal a "Múzsák a Szigeten" jelölt ki lehetséges gondolati köröket.

A három nap többszörösen is a víz által meghatározottan telt el. Az amúgy is mindig jelenlévő és meghatározó Sugovica, az eredeti időpontot törölő júniusi árvíz (mely akkor a sziget jelentős részét, a fesztivál helyszínét pedig teljesen elöntötte), és végül a szeptemberi három esős nap rányomta bélyegét akarom mondani vízjelét a fesztiválra.

A nehézségek dacára mindenki megcsinálta amit akart és jól telt a három nap.

Baján a jelenlétnek az egyéni, belső ambíciókon túl másfajta tétje is van. A munkákat háromtagú zsűri (Kovács Zita művészettörténész, Szombathy Bálint képzőművész, művészeti író és szépségkutató valamint Lóska Lajos szerkesztő, művészeti író) bírálja el. Különböző díjak úgymint könyvjutalom, emléklapok, kiállítási lehetőség és az idén pénzjutalom is kísérte a legjobb munkákat. A fesztivál hagyományaihoz hűen minden résztvevő oklevelet kapott.

Installációt készített: Barabás Márton (díj: bajai kiállítási lehetőség), Drozsnik István, Benes József és Gerle Margit (könyvjutalom), a bajai Dani család (emléklapok), Ladó Károly, Vályi Péter, Kopcsik Edit, Kántor József, Jászberényi Matild, Weintrager Éva, Péter László, Dénes Imre.

A fesztivál fődíját **Kovács István** vihette haza előadásáért. Kovács performanszában (*A múzsa csókja*) egy fűzfa-bokor együttesében épített mikrokozmoszban mozgott. Meztelen, zsírral bekenete teste egyszer csak megjelent az ágak sűrűjében. Egy kifeszített gumin lebegő kanál segítségével megpróbált felfogni valamennyit a hol megeredő hol pedig elálló esőből, majd egy tükör segítségével vizsgálta magát és a környezetét. A tükör forgatásakor a nézők olyan szögből is láthatták arcát ahonnan ő maga nem. A forgó tükör

stroboszkópszerűen vibráló fényt vetített rá. Ezután "talált" egy lámpát és azzal próbált tájékozódni a bokor sűrűjében. Ahogy haladt, a lámpát tartó szálak elszakadtak s ő megszabadulván a korábbi segédeszközöktől átküzdötte magát az ágakon és kijutott a szabadba. Egy fóliával betekert fatörzs átölelése után, a közelben lévő fák között kifeszített fóliafalhoz ment és hozzásimulva - mentében forogva azon lenyomatott hagyott.

Weintrager Éva az eső miatt zárt térben dolgozott. Előadása tulajdonképpen egy, az édesapja emlékét idéző installáció megépítése volt (*Édesapám emlékére*). Spirális alakban

fatörzseket helyezett a földre melyekbe különböző feliratokkal (pl. energia) ellátott táblácskákat némelyikbe pedig fűzfaágakat szűrt. A spirál **belsejében** a

végállomáson pedig a múzsa csókjának nyoma és egy "Itt jártam. A múzsa" üzenet volt látható.

Dénes Imre performanszába (*Múzsa*) beépítette az általa készített minimalista Múzsák című installációját. Fából ugyanis korábban egy vízben álló kaput készített. A kapuról kilenc darab teafilter (= múzsa) lógott éppen hogy a vízfelszín fölé de azt el nem érve. Performanszában először vizet forralt, majd a forró vízzel teli pohárral elindult a víz felé. Mentében fokozatosan megszabadult ruháitól ügyelve arra, hogy a forró víz ki ne loccsanjon. Végül majdnem meztelenül elért a vízhez, a poharat tartva a kapuhoz ment és akkor már teljesen vízbe merülve a forró vizet az egyik teafilter alá tartotta. Amikor elkészült a tea, óvatosan kijött, visszafelé egyenként felvette levett ruháit ügyelve a végig kezében tartott pohárra. Visszaérve, leült oda ahonnan indult, néhányat kortyolt a teából. Várt egy kicsit, ezután áttöltötte egy kézi permetezőbe, kétszer arcon fújta saját magát, majd körbejárva és a nézőket is lepermetezve elment.

fény: Györfly Sándor

Úgyisintén zárt térben volt a fesztivál utolsó performansza: **Györfly Sándor** egy asztalra kilenc tálkát, kilenc különféle színű festéket, kilenc ecsetet tett. Nyolc tálka elé a klasszikus görög múzsák neveit írta, egyet üresen hagyott a festészet eredetileg nemlétező de most mégis megidézett múzsájának. A mögötte álló paravánra papírokat erősített és azokra arcával/szájával felfestette a MUSE szót. Bővült a papírok sora, a MUSE-ből MUSEUM lett, aztán a betűk átfestődtek AMSEON-ra a múzsák neveire is betűk kerültek és kirajzolódott az EMLÉKEZET szó.

Az installációkról és performanszokról "Akció és térberendezés esőben" címmel Lóska Lajos írt beszámolót illetve kritikát az Új Művészet 2010 novemberi számában.

Beszélgetés Kovács István performerrel

2011.01.19. Monor

A 2010 című nagy össznépi performanszon belül a tied hogyan alakult , milyen volt a tavalyi évéd István?

KI: A tavalyi év, ha mondjuk a 10 éves átlagot nézzük , akkor az utóbbi évek szintjét hozta, több hazai fellépésem volt és egy rangosabb külföldi a Glasgow-i Fesztivál amin részt vettem, alapvetően tehát egy ilyen, ehhez képest egy ilyen normális év volt. Túlságosan sok mindent nem csináltam.

De végül is aktív voltál ...

Hát aktív. Volt több fesztivál meg alkalom a fellépésre.

Jó, hát ezek egy részét a mostani újságban majd érinteni is fogom és tervezem, hogy a későbbiekben kitérek majd a korábbi dolgokra is. Milyen élmény volt neked ez a glasgow-i fesztivál, azért az egy nagyon komoly rangos fesztivál?

Ezen a fesztiválon én már voltam évekkkel ezelőtt és ez most egy ilyen 30 éves jubileumi nagy, össznépi, extra számú fellépővel felturbózott gigantikus esemény volt, alapvetően tehát a körülmények, a lehetőség az egy nagyon pozitív dolog volt számomra, mert régen voltam már külföldön és főleg ilyen rangos eseményen. A fesztivál alatt teljesen (kis szünet) - ugye ilyenkor mindig egy fesztiválon az ember feltöltődik és ugye a színvonaltól függően extra vagy pedig még nagyobb feltöltődést kap - tehát hazafelé jövet tele voltam tervekkel gondolatokkal, de hát a hétköznapok ... azok (nevetés) leszívják ezt a dolgot.

Tehát akkor ez abszolút egy jó élmény volt.

Igen! Abszolút pozitív élmény, egy csomó új emberrel találkoztam, és régiakkal is akiket régebről ismerek. Több ilyen dolog kellene, úgy kéthavonta - háromhavonta, akkor azért kitartana a töltés. (nevetés)

Biztosan.

Megőriztek amúgy is emlékezetükben, mert a napokban megnéztem a weblapjukat, hogy az ideai programban kik szerepelnek, és visszamenőleg ezt a régebbi alkalmat is megtaláltam még akkorról mikor a munkádat ott megemlítik, hivatkoznak rá.

Még megkérdezem tőled is azt, ami engem sokszor foglalkoztat, tudniillik az ami talán minden alkotó emberről is elmondható, hogy a személyes élet óhatatlanul beleszövődik a munkákba ilyen-olyan módon, szóval azt kérdezem, hogy a környezeted hogyan reagál a performanszaidra, észreveszi-e ha esetleg valamilyen módon érintett, vagy sem.. hogy látod ezt ?

Hát alapjában véve ugye itt most két különböző ágra - tehát a közvetlen, szűk körű családra és mondjuk munkatársakra, ismerősökre lehetne bontani ezt a kérdést, tehát ugye az egészben az van, hogy általában ritka, hogy a szűk környezetemből valaki el tud jönni, vagy eljön vagy el akar jönni ezekre a dolgokra, tehát így közvetlenül nem kapcsolódnak .

Én ezeket nem erőltetem ebből a szempontból. Időnként kollégák megtudnak dolgokat

rólam, és akkor ezen felbuzdulva kérdezgetnek de úgy különösebben akkor sem érinti őket mélyebben. Családon belül pedig feleségem vagy jön, vagy nem jön velem ilyen helyekre és akkor vagy élőben látja egy az egyben, vagy pedig: "milyen volt?" "jó volt" (nevetés).

Arra is gondolok, hogy egy performanszban van egyfajta olyan intimitás ami esetleg zavaró a nagyon közeli hozzátartozók számára. Ismerősök, családtagok nemegyszer ezt úgy fogalmazzák meg, hogy túlságosan kiadja magát az előadó.

Alapvetően én azért egy picit jobban próbálok elvonatkoztatni saját magamtól vagy a saját életemtől a performanszokkal tehát egy kicsit általánosabban, egy kicsit messzebről... és így kevésbé vetül rá..., de valószínű, hogy ugyanaz az érzés megvan, hogy most akkor másképp viselkedem, vagy egyáltalán más vagyok a fellépés alkalmával, hogy más lesz egy picit a viszonyunk. Amióta ismernek azóta én ezzel foglalkozom tehát ugye ebben én úgy gondolom nem változott semmi az elmúlt időkben. Az hogy most ők hogyan viszonyulnak ehhez erről őket kellene meginterjúvolni, (nevetés) hogy nekik ez mennyire jó vagy nem jó.

Alapvetően az biztosan elmondható, hogy másképp látják mivel kívülről látják. Ez a műfaj egy kitárulkozás, egy sokkal jobban kitárulkozó műfaj mint mondjuk a festészet vagy a szobrászat tehát itt végül is a saját személyedet teszed bele az előadásba és ezáltal érzékenyebb lesz az egész szituáció tehát biztos vagyok benne ha ezt valaki érzi akkor lehet hogy azt amit te el bírsz viselni azt ő nem biztos hogy el bírja viselni és így rá is kihat ez a dolog.

Még azt szerettem volna tőled megkérdezni, hogy most amikor már gyakorlatilag szinte minden performansz, amikor ez a szó annyira általánosan használttá vált, hogy szükség lett egy új kifejezésre ami az eredeti tartalmat jobban kifejezi és ez a "live art", szóval azt akarom ezzel kapcsolatosan megkérdezni tőled, hogy te aki ott voltál a 80-as 90-es évek fordulóján abban az időszakban amikor pezsgett nálunk az élet ebből a szempontból, hogy látod a mostani helyzetet, mi a helyzet a művészi performanszsal ?

Alapvetően az van hogy voltak időszakok amikor sokan művelték ezt a szakmát, akkor ugye néha azt érezte az ember, hogy teljesen felhígult, aztán aki komolyan és hosszútávon foglalkozott vele az megmaradt az igazi műfajnál és gyakorlatilag vagy alvó vagy aktív részese még mindig ennek a műfajnak tehát az alvón azt értem hogy bármikor képes vagy hajlandó lenne, ha lenne rá lehetősége hogy ilyet csináljon. Van aki aktívan működik ma is. Alapvetően én azt látom, hogy az utóbbi időben fiatalok nyomulnak és használják a kifejezést mindenre ami valamilyen megnyilvánulás és rá lehet fogni, és ez még akár művészet is lehet. Én úgy gondolom hogy ez ki fogja magát forrni, tehát ezek ilyen átmeneti időszakok lehetnek. Tehát ahogy ez a felhígulási időszak volt, hogy boldog boldogtalan performanszt akar csinálni, s jöttek újabb újabb emberek, aztán utána is jöttek és el is tűntek ebből a szakmából, hát belekóstolnak, próbálgatják és hogyha nem sikerül összhangra jönniük ezzel a műfajjal akkor abbahagyják. Meg ez ilyen divat is, mondjuk hogyha most ő is csinált akkor én is csinálom mert most ez egy nagyon komoly megnyilvánulási forma, új, friss, pezseg, én is tudom csinálni, aztán kiderül hogy nem nekem való és abbahagyom. Tehát én úgy gondolom hogy aki komolyan akarja csinálni az akkor megmarad nála, és akkor már azért kialakul az, hogy akkor ténylegesen azt a műfajt csinálja; természetesen ez is ugyanolyan sávosan értendő: a műfaj, mert nem egy pont hanem egy széles folyam amit annak nevezünk.

Egyetértek veled, mert az a most időzjelben mondom nagy generáció vagy nagy nevek akik már több évtizede dolgoznak és most is aktívak, mellettük tényleg ott vannak a műfajt komolyan is gondoló fiatalok erre jó példa volt a Szentendre is , vagy például a Gödörbéli fesztivál , vagy az ArtAlom Egerben. Tehát úgy érzed, hogy ez mindig lesz, és mint egy mém átörökíti magát ...? (nevetés)

Alapvetően viszont ugye az, hogy a lehetőségek beszűkülésével nincs lehetőség a generációk közötti találkozásra, hogyha úgymond kihal ez a generáció és a következő nemzedék nem szokik bele ezekbe a fesztiválos dolgokba akkor nem tudom hogy lesz-e folytatása ennek . Tehát itt ezek alapvetően személyhez kötődnek.

Egyébként még a kérdéssel kapcsolatosan az is izgalmas, hogy igazából milyen irányokba megy el a jelen performansza, éppen mit sugall vagy mit sejtet a korszellem, body art ? dada? koncept ? még persze sorolhatnám... vagy egyszerre mind ?

Ez olyan dolog , hogy kellő számú előadó és kellő számú intelligencia kell hozzá, befogadóképes közönség és ugye egy olyan rendszer amibe ezt bele lehet rakni valamilyen szinten , úgy a társadalmi, politikai meg egyéb rendszerre gondolok hogy belefér még, vagy éppen pont nem fér bele , de kiindulópontja lehet és valamilyen szinten összefér egy darabig vele... Vagy üldözik vagy nem, már ezt is ugye az összeféréshez veszem. Mert egy fecske nem csinál nyarat, ha van megfelelő mennyiségű ember és lehetőség van hozzá akkor kezd el igazán hatni.

Csináltál egy galériát Monoron és ezzel bizonyos szempontból önmagában is de most itt a beszélgetésünk tárgya vonatkozásában mindenképpen úttörő szerepet vállaltál fel, azzal hogy a performanszt mint olyat egyáltalán megjelenítet a városban. Több alkalommal is volt már a galériában performansz (és persze kiállítás, pecha-kucha est) - elégedett vagy ?

Végül is az egészben az van hogy kevés az idő vele foglalkozni, keveset foglalkozom vele, többet kellene, hogy jobban működjön. Én egy picit úgy szeretném hogyha több ember is csatlakozna ehhez, tehát egy kicsit ilyen csapatszerűen..

Tervezel meghívni máshonnan előadókat?

Igen! Igen, de az a baj, hogy lassan történnek a dolgok most is ugye januárra már terveim voltak de február lesz mire letisztul belőle valami. Lehet ,hogy performansz fesztivált kéne csinálni.

Lehetőség van, lenne, csak szervezni kellene.

Köszönöm a beszélgetést!

Performer szerint a világ

Szavak nélkül a Két szóban. Hárman Léván, akik úgy érzik akciózni muszáj. Performansz fesztivál lesz ma este hét órai kezdettel. Egy Isabelle Allende ihlette dráma nyomán kapta a Dve Slová – Két szó nevet az éppen két éve működő színházi klub, ahol zömével nonverbális akciók láthatók majd az I. Nemzetközi „Dve Slová” Minifeszten.

Kovács István kivetkőzik önmagából, szül és születik, a lényegig nyúzza magát.
Zoller Viktória felvétele

A performansz mint műfaj ritkán tűnik fel ebben a városban. A szervezők remélik, hagyományt teremtenek ezzel a rendezvénnyel, mely a műfajok közötti átjárást mutatja be. Három előadója lesz a fesztiválnak, egy szlovákiai és két magyarországi neves akcióművész – három teljesen különböző alakmását kapják majd ennek a művészeti iránynak az érdeklődők. Az este egyfajta bevezetésként is értelmezhető a performanszba. Három teljesen különböző habitusú, eltérő eszköztárú, az akcióművészethez is más-más irányból jutó alkotó „lép színpadra” a minifeszten.

Juhász R. József, a legendás érsekújvári Stúdió Erté és a Transart Communication Fesztivál alapítója, a honi akcióművészet egyik motorja, nemzetközi fesztiválok rendszeres résztvevője, akinek éppen az idén jelent meg Képben vagy? című, vizuális költeményeit tartalmazó kötete. Rocco akciói nagyon sokfélék, de performanszainak egy erős vonulata egyfajta ironikus-provokatív bohóctréfákként értelmezhető, melyben lényeges az ötlet, a geg, a gesztus, a jelekkel és az értelemmel való „eljátszozás”, a hangvétele látszólagos parodisztikussága, de a témák halálos komolysága.

Lévára „graMOMAnia” elnevezésű performansz/koncert/installációját hozza az egyre multimédiálisabb, egy ideje intenzív „akusztikus” korszakát élő, nyughatatlan alkotó. Az akciója egyszerre hangkiállítás és zeneszobor, praktikus műtárgy és bizarr praktikum, haszontalanság és öncél, idézet és eredetiség.

A magyarországi Monorról, az akcióművészet jól titkolt fővárosából, két performer érkezik. Kovács István számára a kulcsszó a természet, legyen az az emberi természet, vagy az embert körülvevő létezők tömege. Szobraihoz, installációihoz nagy előszeretettel használja a papírt alapanyagul. Ismertek szabadtéri akciói, melyekben tulajdonképpen lakóhelyévé változtatja az erdőt, a kőbányát, a tisztást. Megmutatja, hogyan lehet manapság primitívnek lenni, a nézők szinte voyeurként szemlélik egy furcsa „lény” hétköznapjait, aki egy picit ember, egy picit állat és egy picit növény, de mindenképpen él. Kovács szívesen használja a body art eszköztárát, akciói a teremtésmítoszokat, a természeti népek legendáit idézik. Fontos motívum a vándorlás, a születés és elenyésztés, a környezettel való egyesülés és az abból való kilépés, a test átváltozásai, lehetőségei és lehetetlenségei. Kovács István performansza a „Cím nélkül” nevet viseli, talán azért is, mert nem bízik a szavakban, s úgy érzi nem a verbalításban rejtőzik a lényeges. De gesztusa úgy is értelmezhető, hogy ő cselekvéseivel nevezi el a létezés egyes lehetséges fejezeteit, magával az akcióval ad címet a létezés nevű folyamatos performansz önkényesen kiharított szeleteinek.

Dénes Imre festőként és installációk alkotójaként is ismert, akcióiban szinte banális, mindennapos tárgyakkal vizsgálja az anyagtalant, próbálja megnevezni a megnevezhetetlent, megmérni a megmérhetetlent, bejárni a bejárhatatlant. Performanszai filozofikus-ontológiai faggatózások. Dénes szelíden, de konokul köt bele a látszólag evidens dolgokba, mint abba, hogy vagyok, hogy rendelkezem én tudattal, hogy a saját életemet élem, hogy kapcsolatba kerülök másokkal. Dénes újragondoz, újragondol, szó szerint és képletesen is átszűri magán a külső világot. Meggyőződése, hogy ami tiszta, nem érinthetetlen. Két meditatív, minimalista akcióhoz hoz Lévára, az „Emléknelyvtan”-t és az „Egy perc”-et. Dénes Imre lehántja a sallangot, a hétköznapi ráarakódást a létezésről, mint, mikor egy titokzatos tárgyat porol le érzékenyen az ember. Cseppet sem misztikus, de annál mélyebb átváltozásokra kerül sor: néha szinte észrevétlenek, de mindig lényegesek. A képlékenység grafikonjait szerkesztik ezek az akciók, az elmosódó határokat rajzolják a térbe határozottan, az elillanás utolsó előtti pillanatát kivárva, egy belső utazás térképét rajzolják meg a mozdulatok. Nagyon konkrét lesz az általános, teljesen személyessé válik az univerzális. Valószínűleg mindhárom alkotó hisz abban, hogy „Az vagyok, amit meg tudok tenni”.

Forgács Miklós

(Új Szó 2008.január 3.)

Hírek(2010)

A 7. Budapesti Tánc és Performansz

Fesztiválon (2010.05.01-02) a tánc és színházi jellegű előadások mellett fellépett Kovács István, a Forgács Társaság, Dénes Imre, Buday Enikő és TH Gergő, Pletl Zoltán, Horváth Kálmán.

2011.05.29-én a Keret Klubban **Triceps** adta elő *Négyujj Mester tanítása* című performanszát, Ruff Judy közreműködésével.

2010.06.19-én a Múzeumok Éjszakáján

Monoron a Kugel Pincében volt látható Dénes Imre egyestés önálló kiállítása és két és fél órás "statikus" performansza.

A XXII. Ekszpanzió 2010.07.30-08.01

között két helyszínen Nagymaroson és Visegrádon számos előadó lépett fel. Az összművészeti fesztiválon a Szathmáry-Szécsi páros, Németh Péter Mikola, Kovács István, Dénes Imre és Kiss Adél valamint kiállítás megnyitóra foglaltan Szombathy Bálint performansza is megtekinthető volt. (Az Ekszpanzióról következő számunkban bővebben is írunk).

2010.08.18-21 között másodszor nyílt meg a Nomadea alkotótábor Vasadon Kovács István performer tanyáján **NOMADEA 2010** címmel.

2010.08.28-án Kántor István Monty

Cantsin Amen! *Fogadás és Eskütétel - neoista performansz Roberto Benzini eltűnő-művész tiszteletére* című előadása volt látható Budapesten. Közreműködtek a helyi neoista

sejt aktivistái, Szombathy Bálint, Könnyű Attila János, a Drazsé Express syphon zenekar.

artAlom. 2010.09.27-28 között három napon át zajlott az egri Kis Zsinagógában a monstre performansz fesztivál. Fellépett: Szkárosi Endre, Majoros Gyula-Samira Sinai, 3T Csoport, Artus-Goda Gábor, Kovács István, Ladik Katalin, BMZ, Dénes Imre Vályi Péter, Busák Péter, Szilágyi Rudolf, GoBe Társulat, Szurcsik József.

2010.11.13-án Budapesten a **Gödör Klub**-ban Szentendre művészei mutatkoztak be *Szentendre a Gödörben* címmel. Performanszok (fe Lugossy László-Szirtes János, Bukta Imre (videó), Forgács Társaság) grandiózus kiállítás, koncertek és a Szentendre városa által adott fogadás tették az estét emlékezetessé.

2010.11.18-án Üllön önálló kiállítása nyílt **Czibor Éva** szobrászművésznek. A megnyitón Dénes Imre adta elő *Jóga* című performanszát

2010.11.21-én a monori **MONAR** Galériában rendezett Pecha-Kucha-n helyi művészek (Kiss Adél, Kovács István, Varga Virág, Kanczler Klára, Pethő Anikó, Czibor Éva, Zákányi Zsuzsa, Dénes Imre) tartottak előadásokat.

Hommage To Laibach címmel 2010.12.10-én **Szombathy Bálint** performansza nyitotta az estét az A38 új kiállítóterében.